

nici) ali zelo podrobne dele (krater Vezuva, vrh Everesta ...). Večina komentarjev, ki jih je knjiga doživela v svetu, govori o »podobah, ki jemljejo dih«, o »Zemlji v vsem njenem sijaju« in podobno. Dodatno vrednost pa knjigi, ki je bila medtem že prevedena tudi v angleški jezik, dajejo še literarni in strokovni prispevki ustvarjalcev knjige, nekaterih sodelavcev in znanih planinskih piscev.

Tako izvem marsikaj o nastanku fotografij, hkrati pa denimo z Reinhholdom Messnerjem, Mauricem Herzogom ali Sirom Edmundom Hillaryjem razmišljamo o gorah, o tisti trdnih, visokih gorah tam nekje v vesolju – za Zemljane visoko nad nami, za satelite in bralce (gledalce) knjige globoko spodaj. Globoka, razmišljujoča, filozofska razglabljanja odpirajo nove poglede in kličejo k novim razmislekom. In znova vabijo k pogledom – pogledom na ta lepi svet pod nami. Da pa je pogled še bolj jasen, poskrbi izčrpna razlaga vsake slike – od dneva nastanka, uporabljene tehnike do glavnih poudarkov na sliki, ki gledalcu omogočijo boljše orientacijo. Z lupo ali ostrim pogledom bodo bralci pogosto vzklikali: »Poglej tole! In tisto tam!« Iz razdalje postanejo stvari jasne.

Marjan Bradeško

Goropisni atlas Alp

Atlante orografico delle Alpi. SOIUSA: Suddivisione orografica internazionale unificata del Sistema Alpino, Sergio Marazzi, Priuli & Verlucca, Scarmagno (Torino), 2006.

Knjižni trg je prepoln vsakovrstnih in tudi bolj ali manj razkošno opremljenih publikacij, vendar so med njimi razmeroma redke resnične novosti. Ena takšnih je pravkar

izšli Goropisni atlas Alp Sergia Marazzija, ki je »z razumom in ljubeznijo« pregledal dosedanje delitve in imenovanja Alp ter njihovih skupin in tako sledil potrebi, da bi spremenil »naravni nered« v »kulturni red«. Opravil je izjemno zahtevno delo, ko je pregledal neštete publikacije (od slovenskih so navedene Mihelečeve Julijske Alpe, Klinarjeve Karavanke, Fickove Kamniške in Savinjske Alpe, večavtorski Vodnik po slovenski planinski poti in Bil sem na Triglavu, žal vedno le prve izdaje iz 70. let 20. stoletja), zemljevidne prikaze in delne razdelitve.

Alpe od prelaza Bochette di Altare, ki jih loči od Apeninov, pa do vzhodnih obronkov pri Dunaju, Gradcu, Mariboru in Ljubljani in do godoviškega prelaza, kjer se začnajo Dinarke Alpe, je razdelil in poimenoval po enotnih načelih. Predstavil je v Italiji do zdaj veljavno, a zastarelo razdelitev iz leta 1926 in delitev Alp ali le njihovih delov, ki je v rabi pri posameznih državnih planinskih organizacijah. Naj posebej navedem le dve delitvi: v italijanski iz leta 1926 so Julijske Alpe obsegale ves Visoki Kras in Gorski Kotar, k Alpam pa so prištevali tudi Nizki Kras od Vipave do južne konice Istre. Izhodišče za zdajšnjo delitev slovenskih Alp pa je leta 1984 pripravil Jurij Senegačnik, 1999 pa v Naravno-geografski regionalizaciji Slovenije, objavljeni v Geografskem atlasu Slovenije, kot soavtor dopolnil Miha Pavšek. Avtor se za sodelovanje zahvaljuje obema navedenima, pa Planinski zvezi Slovenije, Inštitutu za geodezijo in fotogrametrijo FAGG in osebno še Franciju Savencu ter Miroslavu Črnivcu.

Delitev Alp ponazarjajo številni nazorni zemljevidi in pregledne razdelitve na skupine višjega reda: oba dela Alp (Zahodne in Vzhodne Alpe, ki ju ločuje črta od Bodenskega h

Dragi planinci in planinke,
Radio Ognjišče vas po novem razveseljuje 2x tedensko:

- ob četrtek ob 9.30 z rubriko Vabilo na pot
- ob petkih ob 17.00 prisluhnite oddaji Doživetja narave

Vabljeni k poslušanju!

Comskemu jezeru), 5 velikih sektorjev, 36 sekcij, 31 relativnih sektorjev, 132 podsekcij in 30 relativnih sektorjev. Skupine nižjega reda so spet razdeljene na številne skupine.

Za nas je seveda zanimiva predvsem delitev slovenskih Alp, pa še ta je za naš prikaz mnogo preobsežna. Zato le nekaj »lažjih« primerov. Slovenske nekarbonatne Centralne Alpe so uvrščene v Jugozahodnoštajersko robno gorovje (= Kobansko) s Košenjakom, Radelco-Kapunarjem in Kozjakom v ožjem smislu – po zemljevidu sodeč stoji domačija, na kateri je bil rojen moj oče, tako v drugo- kot v tretjeimeno- vano območje, saj ju ločuje potok Čermenica, ki teče prav skozi to domačijo. Kaj pa Pohorje? Uvrščeno je v območje Slovenskih Predalp, ki se delijo naprej v Zahodne Slovenske Predalpe (Škofjeloško-Cerkljansko, Polhograjsko in Rovtarsko hribovje), Vzhodne Slovenske Predalpe (Posavsko hribovje) in na Severovzhodne Slovenske Predalpe, ki se delijo na Strojno s Pohorjem in na Vitansko-Konjiško hribovje (Paški Kozjak v širšem smislu). To zadnje je seveda že karbo- natno.

Poglejmo še omejitve Julijskih Alp, ki so seveda del Vzhodnih Alp, v njih pa pred- stavljajo 34. sekcijo »Julijske Alpe v širšem smislu«. Te obse-

gajo območje med Jesenicami, Ratečami, Žabnicami, Pontebbo, Železno dolino, Pušjo vasjo, Glemino, Tarčentom, Nemami, Špetrom Slovenov (Čedad je izključen!), Korado, Soško dolino med Plavami in Mostom na Soči, dolino Bače, Petrovim Brdom, Selško Soro do Železnikov in vzhodnim robom Jelovice (Bled je izključen!). Črta, ki poteka od Mosta na Soči do Žage in po Terski dolini čez greben Muzcev na Karnico in po dolini Rezije do Resiutte (Na Belu), jih deli na Julijske Alpe v ožjem pomenu in na Julijske Predalpe. Delitev »pravih« Julijskih Alp na Vzhodne in Zahodne je ustaljena in jo tvorijo Ziljica, Jezernica, Predel, Koritnica in Soča do Žage.

Avtor uporablja slovenska imena tudi zunaj območja Slo- venije, povsod tam, kjer je to smiselno, tako npr. Žabnice, Jezernica, Rudni vrh, Strma peč, Ivanac, Tilment, Južno Bene- škoslovensko hribovje itn. Nekaj imen je popačenih, vendar zaradi tiskovne napake (npr. Loska stena, Koritnika, Klanska Skabina) ali pa so nerodno postavljena (npr. ital. Gruppo Lopiča-Muzcev, kar je slov. skupina Lopiča in Muzcev).

Vsekakor gre za zelo pomembno delo, ki bo tudi pri nas našlo interesente in najbrž tudi tako ali drugače odmevalo.

Tone Wraber

Alpinistova želja prerasla »prizemljenost«

Okrog edinega sveta, Matevž Lenarčič, Didakta, Radovljica, 2006.

Človek je na svet pod seboj in na širna obzorja okoli sebe najprej pogledoval z vrhov visokih gora in višje je stopila njegova noga, več novih razgledov je uzrlo njegovo oko. Iskal je višje in dlje, a nikjer konca vedno novih svetov in novih obzorij. Zazrl se je v ptico in njen let, svoboden, neomejen v višino in daljavo. Vedno, ko je s pogledom sledil njenemu letu, je izginila daleč nekje za obzorjem. Torej tam nekaj je, tam mora nekaj biti. Potem ne gre drugače, kot da sledi ptici na njenem zračnem potovanju. Ikarjev sen je zdaj že davno udejanjen, izživi, podobni Ikarjevim, pa še vedno zvabljuje sodobne iskalce širnih zračnih prostranstev na pot. Visoko in daleč ...

Matevž Lenarčič je eden izmed tistih, ki so se jim vrhovi gora, tudi tistih najvišjih in najtežje dosegljivih, zazdeli pre- blizu zemlje. Seveda mu kot vrhunskemu alpinistu še vedno pomenijo veliko izpolnitev želje po odkrivanju skrajnih meja svojega lastnega bivanja, dale so mu vse, kar je lahko zajel v prgišče svoje duše, a so mu tudi veliko vzele, pravzaprav največ, kar lahko vzamejo – veliko pri- jateljsko sožitje, ki se je končalo v pogubnem plazu sredi visoke alpske stene.

Tej zemeljskosti se je lahko iztrgal le po poti v neki drug element, v široko Helijevo naročje. Najprej kot jadralni padalec, seveda z gorskih vrhov, kajti le od kod bi lahko poletel alpinizmu zapisan človek. Od jadralnega padala do letala je, čeprav se vse dogaja v istem elementu, seveda dolga pot in Lenarčič jo je pre- hodil s trdnim namenom, da bo v zraku tudi ostal.

Oddaja "Čez hribe in doline"
vsak tretji četrtek v mesecu ob 17. uri

107.5 MHz

**RADIO
UNIVOX**

e-mail: info@univox.si